

21 986**Overeenkomst met Italië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en het vermogen, met Protocol****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 10 januari 1991

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 11 januari 1991. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 10 februari 1991.

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet,¹ de Raad van State gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 8 mei 1990 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Italiaanse Republiek tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en het vermogen, met Protocol (Trb. 1990, 86).²

Een toelichtende nota bij de Overeenkomst treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91,(1), add.art.XXI, (1)(a) G.W. en art. 61,(3), G.W. 1972.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

S-BEL
S-IZ

1. Inleiding

Het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Italiaanse Republiek strekkende tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen van inkomsten en van vermogen van 24 januari 1957 (Trb. 1957, 23) is één van de oudste nog van toepassing zijnde verdragen die door Nederland op dit terrein zijn gesloten. Het is in werking getreden op 18 november 1960 met terugwerkende kracht tot 1 januari 1954.

De ingrijpende wijzigingen in het Italiaanse belastingstelsel, die in 1973 en 1974 zijn ingevoerd, zijn voor Nederland en Italië een belangrijke reden geweest te streven naar een herziening van het Verdrag. Daar kwam bij dat Italië met betrekking tot de belastingheffing over uitgedeelde vennootschapswinsten met ingang van het jaar 1978 overging van het klassieke stelsel op het verrekeningsstelsel. Voorts werd de veroudering van het verdrag, dat immers dateert van vóór de OESO-modelverdragen van 1963 en 1977, in steeds sterkere mate als een bezwaar gevoeld. Zowel het patroon als de bewoordingen van het Verdrag wijken sterk af van de modernere verdragen die wél op de OESO-modelverdragen zijn geënt. In verband daarmee ontbreekt ook een aantal thans gebruikelijke bepalingen, zoals bij voorbeeld regelingen met betrekking tot vermogenswinsten, inkomsten van artiesten en overige inkomsten, alsmede een regeling inzake de uitwisseling van inlichtingen.

Van Nederlandse kant zijn overeenkomstig de beleidsopvattingen zoals deze in de afgelopen jaren zijn ontwikkeld en nog recentelijk zijn neergelegd in de op 3 december 1987 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal overgelegde Notitie algemeen fiscaal verdragsbeleid (Tweede Kamer, vergaderjaar 1987-1988, 20 365, nr. 1), bij de onderhandelingen naar voren gebracht de opnemings van het staatswinsttaandeel onder de opsomming van de Nederlandse belastingen, de opnemings van een bepaling voor projecten die kant en klaar worden opgeleverd, een bronstaatheffing ter zake van afkoopsommen van pensioenen en een bepaling ter zake van de algemene hoofdkantoorkosten in concernverband.

Door het feit dat Italië ondanks sterke aandrang daartoe van Nederlandse zijde niet bereid bleek aan inwoners van Nederland de aanspraak op (gedeeltelijke) teruggaaf van de in Italië geheven vennootschapbelasting, het zogenaamde belastingkrediet, te verlenen dat Italië aan zijn eigen inwoners verleent, hebben de onderhandelingen over een nieuwe overeenkomst geruime tijd in beslag genomen. Daar kwam dan nog bij dat Italië aanvankelijk ook niet bereid was de met het belastingkrediet samenhangende compenserende heffing – de zogenaamde «maggiorazione di conguaglio» – die bij de Wet van 25 november 1983, nr. 649, is ingevoerd, aan inwoners van Nederland te restitueren. Voor Nederland was dit volstrekt onaanvaardbaar, zulks te meer wanneer in aanmerking wordt genomen dat andere landen die een verrekeningssysteem kennen, zoals bij voorbeeld Frankrijk, wél bereid zijn teruggaaf te verlenen van een dergelijke compenserende heffing indien het belastingkrediet wordt geweigerd. Daar er geen uitzicht op bestond dat Italië de teruggaaf van de «maggiorazione di conguaglio» aan inwoners van landen buiten Italië binnen afzienbare termijn bij nationale wet zou gaan regelen, zag Nederland zich gedwongen de totstandkoming van de nieuwe Overeenkomst van een Italiaanse concessie op dit punt te laten afhangen. Hiervoor is Italië uiteindelijk gezwicht. Voor Italië betekent dit evenwel de eerste keer dat deze teruggaaf over de grens wordt verleend. De nationale Italiaanse wetgeving bevat dan ook nog geen regeling om de teruggaaf die in artikel 10, derde lid, van de Overeenkomst wordt mogelijk gemaakt, te effectueren. In de op grond van de Overeenkomst

te treffen uitvoeringsregelingen zal een en ander dan ook nader moeten worden uitgewerkt (artikel 10, vierde lid). Zodoende hebben de onderhandelingen geleid tot de totstandkoming van de Overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting, met bijbehorend protocol, ondertekend op 8 mei 1990 te 's-Gravenhage, die in de plaats zal treden van het huidige Verdrag. Naar de mening van de eerste ondergetekende weerspiegelen de in de nieuwe Overeenkomst neergelegde regelingen een resultaat dat in het licht van de over en weer naar voren gebrachte wensen als evenwichtig kan worden beschouwd.

Van de zijde van het bedrijfsleven zijn ter gelegenheid van de onderhandelingen onder meer de volgende wensen naar voren gebracht:

- ernaar streven dat door Italië ook aan Nederlandse aandeelhouders van Italiaanse vennootschappen het belastingkrediet voor de Italiaanse vennootschapsbelasting wordt verleend;
- streven naar geen of zo laag mogelijke bronheffingen op dividenden, interest en royalty's;
- de werking van het Verdrag uitbreiden tot de lokale belastingen in Italië;
- door het opnemen van een specifieke bepaling met betrekking tot vermogenswinsten een einde maken aan de onzekerheid of vermogenswinsten die in de ondernemings sfeer worden behaald met de vervreemding van aandelen in een Italiaanse vennootschap, in Italië kunnen worden belast;
- omschrijving van het begrip vaste inrichting conform het OESO-modelverdrag;
- voor de winstbepaling van de vaste inrichting streven naar een bepaling conform artikel 7 van het OESO-modelverdrag;
- streven naar het opnemen van een bepaling ter zake van de toedeling van algemene hoofdkantoorkosten in concernverband;
- verrekening van een eventuele Italiaanse bronbelasting op interest;
- opneming van een saldobepaling conform het OESO-modelverdrag.

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt, was Italië niet bereid het belastingkrediet voor de Italiaanse vennootschapsbelasting te verlenen aan Nederlandse aandeelhouders van Italiaanse vennootschappen. Wel is uiteindelijk door Italië ingestemd met de teruggaaf aan inwoners van Nederland van de meergenoemde «maggiorazione di conguaglio». Aan de wensen van het Nederlandse bedrijfsleven kon verder geheel of gedeeltelijk worden tegemoetgekomen. Wat de budgettaire gevolgen betreft, kan worden opgemerkt dat deze naar verwachting neutraal zullen zijn.

In de hiernavolgende toelichting wordt in het bijzonder aandacht besteed aan die bepalingen die afwijken van het Nederlandse standaardontwerp zoals dat op 3 december 1987 is overgelegd aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal als bijlage bij de Notitie algemeen fiscaal verdragsbeleid (Tweede Kamer, vergaderjaar 1987-1988, 20 365, nr. 2). Daarnaast wordt in deze toelichting, voor zover van belang, aangegeven welke bepalingen van de nieuwe Overeenkomst afwijken van het huidige Verdrag.

2. Toelichting

Personen waarop de Overeenkomst van toepassing is (artikel 1)

Het huidige Verdrag bevat geen aparte bepaling op dit punt. De meeste verdragsartikelen hebben echter slechts betrekking op personen die hun fiscale woonplaats in een van beide staten hebben.

Overeenkomstig het Nederlandse standaardontwerp geldt de nieuwe Overeenkomst in beginsel slechts voor inwoners van Nederland en Italië.

Evenals het huidige Verdrag geldt de nieuwe Overeenkomst voor belastingen naar het inkomen en het vermogen, hoewel de huidige Italiaanse wetgeving niet voorziet in een vermogensbelasting. In bepaling 1 van het Protocol is vastgelegd dat een eventueel in Italië in te voeren vermogensbelasting onder de werking van de nieuwe Overeenkomst zal kunnen worden gebracht.

De opsomming van de Italiaanse belastingen in het huidige Verdrag is als gevolg van de in 1973 en 1974 ingevoerde algehele belastinghervorming volstrekt verouderd. In de nieuwe Overeenkomst worden drie Italiaanse belastingen genoemd, alle naar het inkomen of de winst, zulks met inbegrip van een lokale belasting naar het inkomen. Gelet op het feit dat Italië instemde met de opnemng van de lokale belasting, is van Nederlandse zijde tegemoetgekomen aan het Italiaanse verzoek de gemeentelijke onroerend-goedbelasting in de opsomming te begrijpen. Voor het overige kan, wat de Nederlandse belastingen naar het inkomen betreft, nog worden opgemerkt dat de nieuwe Overeenkomst ook geldt voor het winstaandeel dat wordt geheven krachtens de Mijwewet 1810 (Wet van 21 april 1810, Bulletin des Lois no. 285) en de Mijwewet Continentaal Plat 1965 (Wet van 23 september 1965, Stb. 428).

Algemene begripsbepalingen (artikel 3)

Artikel II van het huidige Verdrag wijkt sterk af van de overeenkomstige bepaling van het Nederlandse standaardontwerp. Dit hangt mede samen met het feit dat het ten tijde van de totstandkoming van het bestaande Verdrag nog niet in zwang was voor de diverse in het Verdrag voorkomende begrippen een definitie op te nemen.

In de nieuwe Overeenkomst zijn de in de Nederlandse verdragen gebruikelijke definities opgenomen. De omschrijvingen van «Nederland» en van «Italië» (eerste lid, onderdelen b en c) omvatten tevens het continentale plat van beide landen. Daar Italië het Verdrag van Genève inzake het continentale plateau (Trb. 1959, nr. 126) niet heeft geratificeerd, bevat de omschrijving van «Italië» mede een verwijzing naar het internationale gewoonterecht.

Woonplaats (artikel 4)

In het huidige Verdrag wordt in artikel II, eerste lid, onderdeel d, zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen een zelfstandige woonplaatsbepaling gegeven.

De in de nieuwe Overeenkomst neergelegde regeling is de gebruikelijke door Nederland in belastingverdragen overeen te komen bepaling van het Nederlandse standaardontwerp. Bepaling 2, onderdelen a en b, van het Protocol bevat een speciale regeling met betrekking tot de fiscale woonplaats van zeevarenden en diplomaten, die overeenkomt met de bepalingen van het Nederlandse standaardontwerp te dezez zake.

Vaste inrichting (artikel 5)

De omschrijving van het begrip «vaste inrichting» in het bestaande Verdrag (artikel II, eerste lid, onderdeel e) komt in grote lijnen overeen met die welke gegeven wordt in de OESO-modelverdrag 1963. Een uitzondering op dit punt is het criterium dat wordt gehanteerd bij de beoordeling of de uitvoering van een werk als een vaste inrichting geldt. Dit criterium wordt in het bestaande Verdrag gelegd bij de plaats waar de leiding van het werk zich bevindt en wordt niet zoals te doen gebruikelijk door de duur van het werk bepaald.

Voor de nieuwe Overeenkomst werd van Italiaanse zijde aan de omschrijving van het begrip vaste inrichting van het OESO-modelverdrag 1963 de voorkeur gegeven boven die van het OESO-modelverdrag 1977. De verschillen tussen de beide modelverdragen zijn niet zeer groot. Het modelverdrag 1963 laat anders dan dat van 1977 de mogelijkheid open dat ook bouwwerken van kortere duur dan twaalf maanden een vaste inrichting vormen, namelijk indien er op grond van de hoofdregel reeds sprake is van een vaste inrichting. Voorts sluit het modelverdrag 1963 niet uitdrukkelijk uit dat een combinatie van de in artikel 5, tweede lid, onderdelen a tot en met e genoemde activiteiten tot de aanwezigheid van een vaste inrichting kan leiden. Het modelverdrag 1977 doet dat wel. Het Nederlandse standaardontwerp is op dit punt gelijk aan het modelverdrag 1977.

Inkomsten uit onroerende goederen (artikel 6)

In het bestaande Verdrag wijst artikel III het recht tot belastingheffing van inkomsten uit onroerende goederen toe aan de staat waar die goederen zijn gelegen. Tot deze inkomsten behoren niet winsten die zijn behaald met de vervreemding van onroerende goederen. Op hypothecaire interest is, evenals onder de nieuwe Overeenkomst, het interestartikel van toepassing. Een definitie van onroerend goed ontbreekt.

In de nieuwe Overeenkomst is, in bewoordingen die overeenstemmen met artikel 6 van het Nederlandse standaardontwerp, bepaald dat inkomsten die een inwoner van een van de staten verkrijgt uit onroerende goederen die in de andere staat zijn gelegen, in laatstgenoemde staat mogen worden belast.

Ook voor het overige stemmen de bewoordingen van het onderhavige artikel overeen met artikel 6 van het Nederlandse standaardontwerp. Voor voordelen die worden behaald met de vervreemding van onroerende goederen, is een met artikel 13, eerste lid, van het Nederlandse standaardontwerp overeenkomende regeling neergelegd in artikel 13, eerste lid, van de Overeenkomst. Deze regeling bestrijkt zowel gevallen waarin de voordelen in het kader van een onderneming worden behaald, alsook gevallen waarin de voordelen buiten dat kader worden behaald.

Winst uit onderneming (artikel 7)

Het overeenkomstige artikel in het huidige Verdrag (artikel IV) komt op de hoofdpunten overeen met hetgeen is neergelegd in artikel 7 van het Nederlandse standaardontwerp. De directe methode van winsttoerekening, welke uitgaat van de vaste inrichting als een zelfstandige onderneming, wordt expliciet in het huidige Verdrag voorgeschreven.

In de nieuwe Overeenkomst is in overeenstemming met artikel 7 van het Nederlandse standaardontwerp bepaald dat de ene staat de winst van een onderneming van de andere staat slechts mag belasten, indien en voor zover die winst is toe te rekenen aan een in eerstbedoelde staat gevestigde vaste inrichting. Ook voor het overige komen de bepalingen van dit artikel overeen met de overeenkomstige bepalingen van het Nederlandse standaardontwerp. Als methode van winsttoerekening wordt de directe methode of ondernemingsplitsingsmethode voorgeschreven (tweede lid), hoewel de mogelijkheid wordt opengelaten de winst van de vaste inrichting te bepalen op basis van de totale winst van de onderneming (vierde lid). Ook laatstgenoemde methode van winstverdeling moet echter zodanig zijn, dat het resultaat in overeenstemming is met de in dit artikel neergelegde beginselen. In bepaling 3, onderdeel a, van het Protocol is een interpretatieve bepaling opgenomen met betrekking tot projecten die kant en klaar worden opgeleverd. Deze bepaling heeft niet zozeer tot doel een mogelijk verschil van inzicht

tussen Nederland en Italië op dit punt weg te nemen, doch is in de eerste plaats opgenomen vanwege de precedentswerking die ervan kan uitgaan op onderhandelingen met landen die in dit opzicht van een ander standpunt blijken te geven.

Daarnaast is met betrekking tot kosten die aftrekbaar zijn bij de vaste inrichting (artikel 7, derde lid, van de Overeenkomst) in bepaling 3, onderdeel b, van het Protocol, op Italiaans initiatief een bepaling opgenomen die erin voorziet dat alleen die kosten in aftrek worden toegelaten, die rechtstreeks betrekking hebben op de activiteiten van de vaste inrichting. Aan Italiaanse zijde bestond namelijk de vrees dat kosten die reeds besloten liggen in aan de vaste inrichting in rekening gebrachte prijzen voor geleverde goederen of verrichte diensten, nogmaals voor aftrek in aanmerking zouden kunnen komen via de algemene kostenaftrekbevestiging van het derde lid van artikel 7.

Zeevaart en luchtvaart (artikel 8)

In het bestaande Verdrag wordt het heffingsrecht over scheep- en luchtvaartwinsten bij uitsluiting toegedeeld aan de staat waar zich de werkelijke centrale zetel van de onderneming bevindt, zulks evenwel onder de voorwaarde dat de schepen of de luchtvaartuigen de vlag voeren of de nationaliteit bezitten van die staat.

Het onderhavige artikel is in overeenstemming met de overeenkomstige bepalingen van artikel 8 van het Nederlandse standaardontwerp. Dit houdt derhalve in dat voordelen uit de exploitatie van schepen en luchtvaartuigen in internationaal verkeer slechts belastbaar zijn in de staat waar zich de werkelijke leiding van de onderneming bevindt. Omdat Italië het commentaar op artikel 8, eerste lid, van het OESO-modelverdrag 1977 onderschrijft is niet verder aangedrongen op het opnemen van een uitdrukkelijke bepaling voor winsten behaald met de verhuur op basis van verhuur zonder bemanning zoals is neergelegd in artikel 8, derde lid, van het Nederlandse standaardontwerp.

Gelieerde ondernemingen (artikel 9)

Zowel in het bestaande Verdrag (artikel V) als in de nieuwe Overeenkomst is in overeenstemming met artikel 9 van het Nederlandse standaardontwerp een regeling neergelegd die ziet op winstverschuivingen tussen gelieerde ondernemingen.

In het Protocol is in bepaling 4, onderdeel a, in overeenstemming met artikel 9, eerste lid, tweede volzin, van het Nederlandse standaardontwerp bepaald dat de omstandigheid dat een vennootschap met een met haar gelieerde vennootschap in het andere land een overeenkomst inzake de toedeling van kosten in concernverband of een dienstverleningsovereenkomst heeft gesloten, op zichzelf niet met zich brengt dat inbreuk is gemaakt op het in artikel 9 neergelegde beginsel dat tussen gelieerde ondernemingen gehandeld moet worden zoals tussen onafhankelijke partijen gebruikelijk is. De feitelijke inhoud van zo'n overeenkomst mag uiteraard wel aan dat beginsel worden getoetst.

Daarnaast is in bepaling 4, onderdeel b, van het Protocol een bepaling inzake corresponderende correcties opgenomen, die in grote lijnen overeenkomt met de bepaling van artikel 9, tweede lid, van het Nederlandse standaardontwerp. Is in het ene land een winstcorrectie wegens onzakelijk handelen aangebracht ten aanzien van een transactie met een gelieerde onderneming in het andere land, dan zal in beginsel door een corresponderende maar tegengestelde correctie in het andere land belastingheffing over dezelfde winst bij twee ondernemingen – zgn. economische dubbele belasting – kunnen worden voorkomen. Italië heeft ingestemd met het opnemen van de onderhavige bepaling – overigens

voor het eerst in zijn verdragsgeschiedenis – onder de restrictie dat bedoelde winstcorrecties niet automatisch worden aangebracht, maar slechts in het kader van een regeling voor onderling overleg, zoals voorzien in artikel 26 van de nieuwe Overeenkomst. Hierbij zij opgemerkt dat op grond van de nationale Italiaanse wetgeving een onherroepelijk vaststaande belastingaanslag niet meer kan worden geredresseerd, dus ook niet naar aanleiding van een overeenstemming die wordt bereikt bij dat overleg. Het laatste is tot uitdrukking gebracht in bepaling 11, onderdeel b, van het Protocol. Dit betekent dat belanghebbenden tijdig in beroep dienen te gaan, ook al is er onderling overleg gaande.

Dividenden (artikel 10)

Ingevolge artikel VII, eerste en tweede lid, van het bestaande Verdrag en in samenhang met de op 1 januari 1963 in Italië ingevoerde dividendbelasting zijn dividenden die door een in Italië gevestigde vennootschap aan een inwoner van Nederland worden uitgekeerd, aan een bronheffing onderworpen naar het nationale Italiaanse tarief dat thans 30% bedraagt. De bronheffing blijft achterwege ingeval de ontvanger van de dividenden een in Nederland gevestigde vennootschap is die voor ten minste 75% deelneemt in het kapitaal van de uitdelende Italiaanse vennootschap. Nederland geeft daarentegen steeds een vrijstelling van de dividendbelasting indien de gerechtigde aandeelhouder – natuurlijk persoon of rechtspersoon – zijn woonplaats in Italië heeft.

Artikel 10 van de nieuwe Overeenkomst, dat in grote lijnen artikel 10 van het Nederlandse standaardontwerp volgt, bevat een wederkerig geformuleerde regeling voor dividenden. Met betrekking tot deelnemingsdividenden is overeengekomen dat de heffing in het bronland beperkt zal blijven tot een maximum van 5% indien het ontvangende lichaam voor meer dan 50% deelneemt in het stemgerechtigde aandelenkapitaal van het uitdelende lichaam (tweede lid, onderdeel a, i). Deze heffing bedraagt maximaal 10% ingeval voor ten minste 10% wordt deelgenomen in het stemgerechtigde aandelenkapitaal (tweede lid, onderdeel a, ii). Italië was overigens niet bereid deze lagere percentages ook te laten gelden voor dividenden die worden uitgekeerd binnen een jaar na de verwerving van de deelneming.

In alle andere gevallen bedraagt het percentage van de heffing maximaal 15% (tweede lid, onderdeel b). De in het kader van de EG bereikte overeenstemming over de zgn. deelnemingsrichtlijn betekent overigens dat voor deelnemingen van ten minste 25% vanaf 1 januari 1992 0% zal gelden. Wel zal de beperking tot dividenden uitgekeerd na een jaar na de verwerving van de deelneming gehandhaafd blijven.

Zoals in de inleiding reeds is opgemerkt, is het niet mogelijk gebleken te bewerkstelligen dat aan inwoners van Nederland het Italiaanse belastingkrediet wordt toegekend. Het belastingkrediet houdt kort gezegd in dat natuurlijke personen of rechtspersonen bij de heffing van inkomsten-respectievelijk vennootschapsbelasting voor door hen ontvangen dividenden aanspraak kunnen maken op verrekening van de aan die dividenden toe te rekenen vennootschapsbelasting die is betaald door de vennootschap welke de dividenden heeft uitgekeerd. Van de vaste gedragslijn om het belastingkrediet behalve aan zijn eigen inwoners slechts te verlenen aan inwoners van landen die ook een zogenaamd verrekeningsstelsel kennen, wenste Italië in de relatie tot Nederland niet af te wijken. Aangezien Italië bereid was Nederland op het terrein van de hoogte van de bronheffingspercentages in belangrijke mate tegemoet te komen, heeft Nederland zich hierbij ten slotte neergelegd. Dit hield evenwel in dat Nederland niet kon berusten in de Italiaanse weigering aan inwoners van Nederland teruggaaf te verlenen van de «maggiorazione di conguaglio». Deze heffing vormt een logisch complement van

een verrekeningsstelsel zoals dat in Italië van kracht is. Italië wordt erdoor in staat gesteld ook indien niet het volle tarief van de Italiaanse vennootschapsbelasting is geheven, toch het aan het verrekeningsstelsel inherente belastingkrediet aan zijn inwoners te verlenen. Het niet heffen van het volle tarief kan samenhangen met het feit dat er regelingen gelden die ten doel hebben de investeringen in bepaalde regio's of bedrijfstakken te bevorderen, of met het feit dat er een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is op winst die uit het buitenland afkomstig is. Aangezien aan inwoners van Nederland het Italiaanse belastingkrediet niet wordt toegekend, ontbreekt echter ten aanzien van hen de grondslag voor de compenserende heffing c.q. ligt het in de rede hun de heffing te restitueren. Aangezien Nederland de totstandkoming van de nieuwe Overeenkomst nadrukkelijk afhankelijk stelde van een Italiaanse concessie op dit punt, heeft Italië er ten slotte mee ingestemd aan inwoners van Nederland teruggaaf te verlenen van voornoemde bijheffing.

Deze regeling is vervat in het derde lid van het onderhavige artikel. In de eerste volzin van het derde lid is het recht op teruggaaf van de compenserende heffing neergelegd. De ten titel van «maggiorazione di conguaglio» teruggegeven bedragen zijn onder het begrip dividend gebracht (vijfde lid, onderdeel b), zodat hierover in Italië de in het tweede lid genoemde belastingpercentages kunnen worden geheven.

De teruggaaf loopt via de uitdelende Italiaanse vennootschap (tweede volzin van het derde lid). De Italiaanse nationale wetgeving voorziet in een termijn van acht maanden voor het indienen van het verzoek om teruggaaf. Italië bleek niet bereid in te gaan op het Nederlandse voorstel aan de onderhavige teruggaafregeling terugwerkende kracht te verlenen tot 1 januari 1983 (de datum waarop de Wet van 25 november 1983, waarbij de «maggiorazione di conguaglio» is ingevoerd, van kracht is geworden); dit in verband met de precedentwerking die daarvan zou uitgaan op latere onderhandelingen met andere landen. Nederland heeft zich uiteindelijk neergelegd bij inwerkingtreding op dezelfde dag als waarop de nieuwe Overeenkomst in werking treedt, daarbij in aanmerking nemende dat het recht op teruggaaf bestaat ongeacht het jaar waarin de winst is ontstaan die tot dividenduitkering aanleiding geeft (derde volzin van het derde lid). Door dividenduitkeringen uit te stellen tot na de inwerkingtreding van de nieuwe Overeenkomst kan derhalve het recht op teruggaaf worden verzekerd.

De vierde volzin van het derde lid maakt het mogelijk het bedrag van deze heffing uit te betalen direct bij de uitkering van het dividend zelf.

De vijfde volzin van het derde lid bevat een aantal voorwaarden, overeenkomend met de voorwaarden die in het tweede lid worden genoemd voor het geldend maken van het recht op verlaagde (bron)heffing. In deelnemingsverhoudingen geldt ook hier de zogenaamde eis van annaal bezit. De zesde volzin van het derde lid ten slotte heeft betrekking op de gevolgen die winstcorrecties bij de uitdelende Italiaanse vennootschap kunnen hebben voor de reeds teruggegeven compenserende heffing. Een en ander houdt in dat als er door omstandigheden teveel belasting is gerestitueerd, dit voor risico van de Italiaanse vennootschap is.

Evenals onder het bestaande Verdrag zijn de opbrengsten van winstdelende obligaties onder de definitie van het begrip dividend gebracht (vijfde lid, onderdeel a). Dit is in overeenstemming met het Nederlands standaardontwerp en vindt zijn oorzaak in het feit dat Nederland op grond van artikel 1, eerste lid, van de Wet op de dividendbelasting 1965 gerechtigd is dividendbelasting te heffen over de opbrengst van winstdelende obligaties.

Voor het overige komen de bepalingen van het onderhavige artikel vrijwel geheel overeen met de te zelfder zake geldende bepalingen van het Nederlandse standaardontwerp.

Interest (artikel 11)

Ingevolge artikel VIII, eerste lid, van het bestaande Verdrag is het heffingsrecht over interest in beginsel toegewezen aan de staat waar de schuldenaar woont, de bronstaat dus. Het Verdrag sluit echter niet uit dat de woonstaat van de schuldeiser de interest eveneens in de heffing betreft. Nederland laat als woonstaat van de schuldeiser de in Italië ter zake van de interest geheven belasting slechts als kosten in aftrek toe (in dit verband zij verwezen naar de toelichting op artikel 24).

Evenals het Nederlandse standaardontwerp bepaalt de nieuwe Overeenkomst dat het recht om belasting te heffen over interest toekomt aan de woonstaat van de schuldeiser (eerste lid). De woonstaat van de schuldenaar mag de interest echter aan een belasting onderwerpen van ten hoogste 10% (tweede lid). Dit naar Italiaanse begrippen lage tarief hangt mede samen met het feit dat Nederland geen bronheffing voor interest (en royalty's) kent. In dit licht dient bepaling 7 van het Protocol te worden gelezen. Het nationale tarief in Italië ter zake van uitgaande interest bedraagt, afhankelijk van de aard van de onderliggende vordering, 20 of 30%. Interest op staatsobligaties is in Italië echter vrijgesteld van enige heffing aan de bron. Op Italiaans voorstel is aansluiting gezocht bij de definitie van interest van het OESO-modelverdrag 1963 (vijfde lid), hetgeen een verwijzing naar de nationale wetgeving inhoudt. Het derde lid bevat een uitzondering op het tweede lid, doordat interest, betaald door of aan de overheid en daarmee gelijkgestelde instellingen, is vrijgesteld van belasting in de bronstaat.

Royalty's (artikel 12)

Anders dan het bestaande Verdrag en het Nederlandse standaardontwerp, waarin het heffingsrecht over royalty's exclusief toegewezen wordt aan de woonstaat van de ontvanger, bepaalt de nieuwe Overeenkomst dat royalty's ook in de staat van waaruit zij voortkomen mogen worden belast (tweede lid). Het maximumtarief bedraagt 5%. Voor het overige is het onderhavige artikel vrijwel geheel conform het overeenkomstige artikel van het Nederlandse standaardontwerp, zij het dat aan de royalty-definitie de verhuur van technische apparatuur is toegevoegd.

Vermogenswinsten (artikel 13)

Het huidige Verdrag bevat geen expliciete bepaling met betrekking tot de belastingheffing van vermogenswinsten. Zoals gezegd betekent dit, in combinatie met de afwezigheid van een algemene bepaling volgens welke niet specifiek in het Verdrag behandelde inkomsten slechts belastbaar zijn in de woonstaat van de ontvanger, dat elk van de staten het recht heeft deze voordelen te belasten volgens zijn nationale wetgeving.

Onzeker is of het bepaalde in artikel IV, eerste lid, van het Verdrag (inkomsten uit bedrijf) aan de toepassing van de speciale, op 1 januari 1973 ingevoerde Italiaanse vermogenswinstbelasting in de weg staat. Deze gemeentelijke belasting, die zowel particulieren als ondernemingen treft, wordt namelijk geheven ongeacht het karakter van de vermogenswinst.

Een vergelijkbare onzekerheid bestaat met betrekking tot de mogelijkheid van toepassing in de ondernemings sfeer van de in 1981 in Italië ingevoerde wetgeving inzake vermogenswinsten die worden behaald met de vervreemding van aandelen in een Italiaanse vennootschap waarin de vervreemder een meerderheidsbelang heeft.

In de nieuwe Overeenkomst is de belastingheffing van vermogenswinsten geregeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 13 van het

Nederlandse standaardontwerp. De zojuist geschetste onzekerheden gaan hierdoor tot het verleden behoren.

Het vijfde lid van het onderhavige artikel bevat – althans wat Nederland betreft – een bepaling met betrekking tot het heffingsrecht van winst die wordt behaald met de vervreemding van een aanmerkelijk belang in een Nederlandse vennootschap door een inwoner van Italië die in de loop van de vijf jaren, voorafgaand aan de vervreemding, inwoner van Nederland is geweest. Op Italiaans verzoek is de regeling beperkt tot vervreemdingswinsten die worden behaald door personen die de nationaliteit van hun vroegere woonland bezitten zonder tevens in het bezit te zijn van de nationaliteit van hun actuele woonland. Een vergelijkbare beperking komt onder meer ook voor in de belastingverdragen van Nederland met België, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, Spanje en Zweden.

Zelfstandige arbeid (artikel 14)

Op grond van artikel X van het bestaande Verdrag zijn de voordelen die worden behaald in de uitoefening van een vrij beroep, slechts belastbaar in de staat waar de vrije-beroepsbeoefenaar woont, tenzij deze zijn beroep uitoefent in de andere staat door middel van een vaste inrichting. Door het ontbreken van een afzonderlijke bepaling met betrekking tot de toewijzing van het heffingsrecht van inkomsten van artiesten en sportbeoefenaren is artikel X van het Verdrag in voorkomende gevallen ook voor die categorie van inkomsten van belang.

In de nieuwe Overeenkomst luidt de regeling inzake het heffingsrecht van de inkomsten uit zelfstandige arbeid conform de regeling zoals neergelegd in artikel 14 van het Nederlandse standaardontwerp.

Niet-zelfstandige arbeid (artikel 15)

De bepalingen betreffende niet-zelfstandige arbeid zijn in het bestaande Verdrag vastgelegd in artikel XI (beloning voor arbeid buiten vrij beroep, algemene regel), artikel XII (beloning voor arbeid in geval van tijdelijk verblijf) en artikel XIII (beloning voor arbeid aan boord van schepen en luchtvaartuigen). Opgemerkt zij dat deze artikelen zich uitstrekken tot zowel beloningen voor arbeid verricht in dienstbetrekking als beloningen voor persoonlijke diensten buiten de uitoefening van een vrij beroep.

In de nieuwe Overeenkomst komen de bepalingen van het onderhavige artikel overeen met de bepalingen van artikel 15 van het Nederlandse standaardontwerp. De regeling met betrekking tot het heffingsrecht over de beloning verkregen ter zake van een dienstbetrekking die wordt uitgeoefend aan boord van een schip of luchtvaartuig (derde lid) wijkt af van artikel XIII van het huidige Verdrag. Zij sluit daardoor beter aan bij de Nederlandse wettelijke systematiek die als aanknopingspunt voor de belastingheffing in dit geval slechts de woonplaats van de werknemer kent, behoudens de uitzondering neergelegd in artikel 2, vierde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 en artikel 49, vijfde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964.

Bestuurders- en commissarissenbeloningen (artikel 16)

Dit artikel bepaalt overeenkomstig artikel 16 van het Nederlandse standaardontwerp dat de beloningen die inwoners van een van beide staten ontvangen in hun hoedanigheid van bestuurder of commissaris van een lichaam dat in de andere staat is gevestigd, ter belastingheffing toekomen aan laatstgenoemde staat. De uitzondering onder het huidige Verdrag voor beloningen die hun grond vinden in een arbeidsovereenkomst (artikel XV, tweede lid), is in de nieuwe Overeenkomst niet

opgenomen. In het tweede lid van artikel 16 van de nieuwe Overeenkomst is een uitzondering opgenomen voor de situatie dat de werkzaamheden feitelijk en duurzaam zijn verricht ten behoeve van een in de andere staat – de woonstaat van de bestuurder of commissaris – gevestigde vaste inrichting van het desbetreffende lichaam. Een dergelijke bepaling, die niet voorkomt in het Nederlandse standaardontwerp, is door Nederland reeds eerder overeengekomen, onder meer in de belastingverdragen met België, Frankrijk, Australië, Pakistan, Sri Lanka en Canada.

Bepaling 8 van het Protocol geeft een omschrijving van het begrip «lid van de raad van bestuur of van toezicht».

Artiesten en sportbeoefenaars (artikel 17)

In het bestaande Verdrag is geen afzonderlijke bepaling opgenomen met betrekking tot de toewijzing van het heffingsrecht ter zake van inkomsten van deze groep van personen. Afhankelijk van de feitelijke en juridische situatie zal daarom op deze inkomsten artikel X (vrij beroep) of artikel XI (beloning voor arbeid) van het Verdrag van toepassing zijn.

Het onderhavige artikel in de nieuwe Overeenkomst volgt artikel 17 van het Nederlandse standaardontwerp op de voet. Dit houdt in dat artiesten en sportbeoefenaars worden belast in de staat waar zij hun activiteiten verrichten, ongeacht of zij in dienstbetrekking zijn dan wel een vrij beroep uitoefenen en ongeacht of de inkomsten hun rechtstreeks toevloeien of via een onderneming waarbij zij in dienst zijn.

Pensioenen (artikel 18)

Het bestaande Verdrag wijst het heffingsrecht van particuliere pensioenen toe aan de staat waar de genierter zijn fiscale woonplaats heeft (artikel XIV, tweede lid). Hetzelfde geldt voor lijfrenten.

Gelet op de redactie van het eerste lid juncto het derde en vierde lid van artikel XIV vallen AOW-pensioenen, AAW-uitkeringen en WAO-uitkeringen onder de werking van artikel XIV, eerste lid, waardoor deze pensioenen en uitkeringen in de bronstaat, zijnde Nederland, belastbaar zijn.

Ook het onderhavige artikel in de nieuwe Overeenkomst bepaalt, conform artikel 18 van het Nederlandse standaardontwerp, dat particuliere pensioenen slechts belastbaar zijn in de woonstaat van de genierter. Voorts is in het tweede lid van het artikel op Nederlands verzoek voorzien in een heffing voor de bronstaat ingeval een particulier pensioen wordt afgekocht. Hiermee wordt het beleid gecontinueerd dat door Nederland in de belastingverdragen van de laatste jaren is gevolgd (voor het eerst in het belastingverdrag met Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Trb. 1980, 205). Deze bepaling moet worden gezien in het licht van het in bepaalde gevallen zeer bescheiden Italiaanse belastingtarief over dergelijke afkoopsommen en heeft derhalve het karakter van een anti-ontgaansmaatregel. Italië heeft ingestemd met het opnemen van deze bepaling onder de restrictie dat zij slechts geldt voor afkoopsommen die worden genoten door onderdanen van de bronstaat die niet tevens de nationaliteit van de woonstaat bezitten.

Italië is niet bereid gebleken in te stemmen met een eveneens door Nederland voorgestelde bronstaatheffing ter zake van sociale verzekeringsuitkeringen, waarvan de belangrijkste in dit verband de uitkeringen ingevolge de AOW zijn.

Overheidsfuncties (artikel 19)

Op grond van het bestaande Verdrag (artikel XIV, eerste lid) is de kasstaat bevoegd overheidsbeloningen en overheidspensioenen die worden genoten door een inwoner van de andere staat die geen onderdaan is van die staat, in zijn belastingheffing te betrekken.

In overeenstemming met artikel 19 van het Nederlandse standaardontwerp, is in het onderhavige artikel in de nieuwe Overeenkomst eveneens voorzien in een kasstaatheffing ter zake van overheidsbeloningen en -pensioenen. De uitzondering op deze regel (zie de respectieve onderdelen b van het eerste en het tweede lid van artikel 19) is op Italiaans verzoek restrictiever geformuleerd dan de overeenkomstige bepalingen van het Nederlandse standaardontwerp, in die zin dat het bezit van de nationaliteit van de kasstaat steeds aan het heffingsrecht van de woonstaat in de weg staat.

In bepaling 9, onderdeel a, van het Protocol zijn de Italiaanse overheidsinstellingen opgesomd waarop het eerste en het tweede lid van artikel 19 van toepassing zijn. Onderdeel b van dezelfde bepaling houdt verband met het Nederlandse verlangen ter zake van door inwoners van Nederland ontvangen overheidsbeloningen en -pensioenen het zogenaamde progressievoorbehoud toe te passen.

Hoogleraren en wetenschappelijke onderzoekers (artikel 20)

De regeling voor hoogleraren en andere docenten van het bestaande Verdrag is met de expliciete aanvulling van wetenschappelijke onderzoekers inhoudelijk ongewijzigd en conform artikel 20 van het Nederlandse standaardontwerp overgenomen in de nieuwe Overeenkomst.

Studenten (artikel 21)

Studenten en stagiaires zijn in de nieuwe Overeenkomst evenals onder het bestaande Verdrag overeenkomstig de voorwaarden van het Nederlandse standaardontwerp vrijgesteld van belasting.

Overige inkomsten (artikel 22)

In het bestaande Verdrag ontbreekt een zogenaamde saldobepaling. De consequentie daarvan is dat de nationale wetgeving van de beide staten van toepassing is op die inkomensbestanddelen die niet uitdrukkelijk ter belastingheffing aan een van de beide staten zijn toegewezen. In algemene zin gesproken is dit als een ongewenste situatie te beschouwen, omdat dubbele belasting daarvan het gevolg zou kunnen zijn.

Het onderhavige artikel in de nieuwe Overeenkomst komt nagenoeg overeen met artikel 22 van het Nederlandse standaardontwerp. Voor alle inkomensbestanddelen die niet uitdrukkelijk in een van de voorgaande artikelen van de Overeenkomst ter belastingheffing aan een van de beide staten zijn toegewezen, geldt een woonstaatheffing. In dit verband kan bij voorbeeld worden gedacht aan alimentatie- en lijfrente-uitkeringen.

Belastingheffing naar het vermogen (artikel 23)

Het bestaande Verdrag bevat in artikel XVIII bepalingen met betrekking tot de belastingheffing van het vermogen. Deze bepalingen komen in grote lijnen overeen met wat te dezen gebruikelijk is. Een afzonderlijke regeling met betrekking tot schepen en luchtvaartuigen ontbreekt.

Italië kent thans geen vermogensbelasting. De Italiaanse wens het vermogen onder de reikwijdte van de Overeenkomst te brengen, komt

mede tot uitdrukking in de titel van de Overeenkomst en in bepaling 1 van het Protocol. Artikel 23 van de nieuwe Overeenkomst is nagenoeg identiek aan artikel 23 van het Nederlandse standaardontwerp.

Vermijding van dubbele belasting (artikel 24)

Onder het bestaande Verdrag (artikel XIX) verleent Nederland vrijstelling volgens de methode neergelegd in het Besluit voorkoming dubbele belasting 1989 (Besluit van 21 december 1989, Stb. 594), voorheen Besluit voorkoming dubbele belasting (Besluit van 7 april 1965, Stb. 145, zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 31 oktober 1985, Stb. 568). Een verwijzing naar het Besluit ontbreekt echter, hetgeen er onder meer toe leidt dat bij de berekening van de aftrek ter voorkoming van dubbele belasting geen rekening dient te worden gehouden met negatieve opbrengsten uit andere landen. Het ontbreken wat Nederland betreft van de verrekeningsmethode leidt er onder het bestaande Verdrag in het algemeen toe dat bij de Nederlandse belastingheffing over uit Italië afkomstige dividenden en interest de hierop drukkende Italiaanse bronbelasting slechts als aftrekbare kosten in aanmerking kan worden genomen.

In de nieuwe Overeenkomst is, in overeenstemming met de overeenkomstige bepalingen van het Nederlandse standaardontwerp, de Nederlandse regeling op het punt van de voorkoming van dubbele belasting zodanig geformuleerd, dat wel is aangegeven voor welke bestanddelen van het inkomen de vrijstellingsmethode respectievelijk de verrekeningsmethode zal gelden, doch dat voor de technische uitwerking van deze methoden wordt verwezen naar de Nederlandse wetgeving, dat wil zeggen naar het Besluit. Een en ander is neergelegd in het eerste, tweede en derde lid van het onderhavige artikel. In het tweede lid is tot uitdrukking gebracht dat ook bij eventuele wetswijzigingen in Nederland de methodiek van de voorkoming dezelfde blijft.

De voorkoming van dubbele belasting aan Italiaanse zijde geschiedt, evenals in beginsel onder het bestaande Verdrag, volgens de verrekeningsmethode (vierde lid). De laatste volzin van het vierde lid stelt buiten twijfel dat de Nederlandse Wet investeringsrekening niet ten gunste van de Italiaanse fiscus werkt.

Deze bepaling zal, nu de Wet investeringsrekening is ingetrokken bij de Wet van 28 december 1989 tot invoering van de inkomsten- en vennootschapsbelasting van een investeringsaftrek voor investeringen van een beperkte omvang en intrekking van de Wet investeringsrekening (Stb. 1989/601), nog slechts van beperkte betekenis kunnen zijn.

In het vijfde lid is geregeld dat de staat waaruit winst uit aanmerkelijk belang en afkoopsommen van pensioenen worden uitgekeerd, bij zijn belastingheffing verrekening toestaat van de belasting die wordt geheven in de woonstaat van de genierter.

Bepaling 10 van het Protocol bewerkstelligt dat Nederland bij het eventueel voorkomen van dubbele vermogensbelasting slechts de netto waarde van de aan Italië ter belastingheffing toegewezen vermogensbestanddelen in aanmerking behoeft te nemen. In dit verband zij verwezen naar een drietal door de Hoge Raad gewezen arresten van 20 april 1983, BNB 1983/203, 204 en 205, waarin het begrip «vermogensbestanddeel» in de Nederlandse voorkomensbepaling als een bruto begrip wordt opgevat.

Non-discriminatie (artikel 25)

Het bestaande Verdrag (artikel XXI) bevat een aantal non-discriminatiebepalingen. Het recht op gelijke behandeling wordt echter beperkt tot de in artikel I van het Verdrag genoemde belastingen. Een bepaling met

betrekking tot het zeker stellen van de aftrekbaarheid van in concernverband betaalde interest en royalty's alsmede van andere uitgaven ontbreekt voorts, evenals een bepaling met betrekking tot het verbod van ongelijke behandeling op basis van de woonplaats van een onderneming of van haar aandeelhouders.

Het onderhavige artikel in de nieuwe Overeenkomst is nagenoeg conform artikel 25 van het Nederlandse standaardontwerp.

Regeling voor onderling overleg (artikel 26)

Ook het bestaande Verdrag bevat bepalingen met betrekking tot overleg tussen de beide staten ten einde dubbele belasting die zich ondanks het Verdrag voordoet, ongedaan te maken. Deze bepalingen, die inhoudelijk niet al te zeer afwijken van wat Nederland op dit punt gewoon is overeen te komen, zijn neergelegd in artikel XX, dat niet op dubbele belasting in strijd met de bepalingen van het Verdrag, en in artikel XXIV, dat betrekking heeft op gevallen van dubbele belasting waarvoor het Verdrag geen oplossing geeft en op gevallen waarin de tekst van het Verdrag niet duidelijk is.

De bepalingen van artikel 26 van de nieuwe Overeenkomst komen in hoofdlijnen overeen met die van artikel 26 van het Nederlandse standaardontwerp. In afwijking daarvan is echter op Italiaans verzoek de termijn waarbinnen een klacht inzake een bestaande of een dreigende dubbele belasting aanhangig moet worden gemaakt, gesteld op twee jaren na kennisneming van de gewraakte maatregel (eerste lid).

Voorts hechtte Italië eraan tot uitdrukking te brengen dat de regeling voor onderling overleg niet een alternatief mag zijn voor de nationale rechtsgang (bepaling 11, onderdeel a, van het Protocol).

Een andere afwijking betreft de termijn waarbinnen een als gevolg van het overleg overeengekomen regeling ten uitvoer kan worden gebracht. De slotzin van het tweede lid van artikel 26 van het Nederlandse standaardontwerp heeft daarop betrekking. Zoals hiervoor opgemerkt bij de bespreking van artikel 9 (verbonden ondernemingen), staat de Italiaanse nationale wetgeving niet toe een onherroepelijk vaststaande aanslag te redresseren. Dit heeft geleid tot het opnemen van bepaling 11, onderdeel b, van het Protocol.

Uitwisseling van inlichtingen (artikel 27)

Het bestaande Verdrag is een van de zeer weinige Nederlandse belastingverdragen waarin een dergelijke bepaling niet is opgenomen. Uitwisseling van inlichtingen tussen Nederland en Italië kan echter plaatsvinden op grond van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 december 1977, nr. 77/799/EEG (Pb EG 1977, L 336) betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten op het gebied van de directe belastingen, bij de Richtlijn van 6 december 1970, nr. 79/1070/EEG (Pb EG 1979, L 331) uitgebreid tot de belasting over de toegevoegde waarde.

De bepalingen van artikel 27 van de nieuwe Overeenkomst komen overeen met die van artikel 27 van het Nederlandse standaardontwerp, met dien verstande dat met zoveel woorden in de nieuwe Overeenkomst wordt bepaald dat de uitwisseling ook tot doel kan hebben het voorkomen van het ontgaan van belasting (eerste lid).

Voor het aspect van de mogelijke samenloop van het onderhavige artikel met bovengenoemde EG-richtlijnen moge de eerste ondergetekende verwijzen naar hetgeen hij hieromtrent heeft opgemerkt bij de schriftelijke behandeling van het voorstel van Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (Kamerstukken II 1984/85, 18 852, nr. 6, in het bijzonder blz. 5).

Diplomatieke en consulaire ambtenaren (artikel 28)

In het bestaande Verdrag is een bepaling van deze strekking niet opgenomen.

Het onderhavige artikel 28 van de nieuwe Overeenkomst komt overeen met artikel 28, eerste lid van het Nederlandse standaardontwerp. Het tweede lid van artikel 28 van het Nederlandse standaardontwerp is opgenomen in bepaling 2, onderdeel b, van het Protocol.

Uitbreiding tot andere gebieden (artikel 29)

Zoals volgens vrijwel alle Nederlandse verdragen tot het vermijden van dubbele belasting kan ingevolge het onderhavige artikel 29 de werking van de bepalingen van de nieuwe Overeenkomst worden uitgebreid tot de Nederlandse Antillen en Aruba. Indien tot zo'n uitbreiding wordt overgegaan, zal zulks geschieden door middel van ter zake afzonderlijk te sluiten overeenkomsten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Italië ten behoeve van de Nederlandse Antillen en Aruba.

Inwerkingtreding (artikel 30)

De nieuwe Overeenkomst treedt in werking op de dertigste dag na de dag waarop de Regeringen van beide staten elkaar hebben meegedeeld dat de in hun onderscheiden staten grondwettelijk vereiste formaliteiten zijn vervuld (eerste lid).

Wat de belastingen betreft die bij wege van inhouding van de bron worden geheven, zoals de dividendbelasting, vindt de nieuwe Overeenkomst toepassing vanaf de eerste dag van de maand volgende op de maand van inwerkingtreding (tweede lid, onderdeel a). Voor de overige belastingen vindt zij toepassing voor belastingjaren en -tijdvakken die beginnen op of na 1 januari van het jaar van inwerkingtreding. Dit laatste kan, afhankelijk van de datum van inwerkingtreding, betekenen dat de Overeenkomst terugwerkende kracht heeft (tweede lid, onderdeel b).

De inwerkingtreding van de nieuwe Overeenkomst doet het bestaande Verdrag eindigen. De bepalingen van dit Verdrag vinden geen toepassing meer vanaf de dag waarop de bepalingen van de nieuwe Overeenkomst voor het eerst toepassing vinden (derde lid).

Beëindiging (artikel 31)

De nieuwe Overeenkomst is in beginsel voor onbepaalde tijd van kracht. Zij kan op haar vroegst in het zesde jaar na het jaar van inwerkingtreding worden opgezegd. De bepalingen van de Overeenkomst blijven dan in dat jaar nog van toepassing.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. Dankert

LIJST VAN GEBRUIKTE TERMEN EN HUN BETEKENIS

I Belastingheffing van vennootschappen en hun aandeelhouders

Klassiek stelsel

Het stelsel waarin vennootschappen zelfstandig worden belast voor de door hen betaalde winst, terwijl de aandeelhouders volledig worden belast voor de door hen ontvangen dividenduitkeringen uit de winst van de vennootschap.

Verrekeningsstelsel

Het stelsel waarin de aandeelhouder bij ontvangst van dividenden de belasting van de vennootschap die drukt op de uitgekeerde winst geheel of gedeeltelijk mag verrekenen met de inkomstenbelasting die door de aandeelhouders over de ontvangen dividenden is verschuldigd.

Belastingkrediet

De aan de aandeelhouders toekomende aanspraak op verrekening van de vennootschapsbelasting die is toe te rekenen aan de genoten dividenden met diens inkomstenbelasting.

Compenserende heffing (Maggiorazione di conguaglio)

Een heffing die in een verrekeningstelsel bij de uitdelende vennootschap plaatsvindt tot het bedrag van het verschil tussen de werkelijk verschuldigde vennootschapsbelasting en de vennootschapsbelasting die verschuldigd zou zijn indien de gehele winst van de uitdelende vennootschap naar het normale tarief in de vennootschapsbelasting zou zijn belast, teneinde bij de ontvanger van het dividend verrekening van de vennootschapsbelasting naar het normale tarief mogelijk te maken.

II Methoden van winsttoerekening

Ondernemingssplitsing of directe methode

De methode waarbij aan vaste inrichtingen van een onderneming de winst wordt toegerekend die zij geacht kan worden te behalen indien zij als afzonderlijke en zelfstandige onderneming zou handelen met de onderneming waarvan zij een vaste inrichting is onder omstandigheden en op voorwaarden waarop de onderneming met onafhankelijke ondernemingen zou handelen. In deze methode wordt een onderneming met een of meer vaste inrichtingen als het ware gesplitst in evenzovele afzonderlijke ondernemingen.

Winstsplitsing of indirecte methode

De methode waarbij uitgaande van de gehele winst van de onderneming en haar vaste inrichtingen wordt vastgesteld welk deel van die winst op grond van haar activiteiten aan de vaste inrichting moet worden toegerekend. De toerekening kan geschieden aan de hand van bepaalde verdeelsleutels, zoals bij voorbeeld bij verzekeringsondernemingen wel de winst wordt toegerekend naar rato van de ontvangen premies (premiebreukmethode).

III Methoden van voorkoming van dubbele belasting

Vrijstellingsmethode

De methode die inkomens- of vermogensbestanddelen aan een staat ter belastingheffing toewijst, terwijl de andere staat deze bestanddelen buiten de belastingheffing laat.

Progressievoorbehoud

Voorbehoud dat wordt gemaakt bij vrijstelling ter voorkoming van dubbele belasting om de progressie in het tarief van de belasting van de staat die vrijstelling verleent tot zijn recht te laten komen bij de belastingheffing over het overige inkomen of vermogen. Daartoe worden de vrij te stellen bestanddelen opgenomen in de grondslag voor de belastingheffing en wordt vervolgens de belasting die over die grondslag verschuldigd zou zijn verminderd met de belasting die is toe te rekenen aan de vrij te stellen bestanddelen.

Verrekeningsmethode

De methode waarbij de belasting in het buitenland geheven over de buitenlandse inkomens- of vermogensbestanddelen in mindering wordt gebracht op – ofwel verrekend met – de belasting die in het woonland over deze bestanddelen is verschuldigd.

De verrekeningsmethode wordt in het algemeen niet onverkort toegepast. Doorgaans wordt niet meer verrekend dan de belasting die in het woonland over de desbetreffende buitenlandse inkomens- of vermogensbestanddelen wordt geheven.